

Iň gowy sowgat / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Iň gowy sowgat / hekaýa IÑ GOWY SOWGAT

Şazada bilen Gülzadajyk kakalaryna bildirmejek bolup ýuwaşjadan beýleki otaga geçdiler. Muny bolsa olaryň öz aralarynda hyşy-wyşy edişip oturanlaryny hälden bäri synlap oturan Myrat aga çagalarynyň bir zadyň ugruna çykandyklaryny aňyp otyrdy. Gülzada bilen Şazada beýleki otaga geçenlerinden soň, ýaňyja gürläp başlan kiçijik Aýzadajyk hem paýtyklap bulardan galmajak bolup şol otaga tarap ýöneldi. Çagalaryň ejeleri edil häzir öýde ýokdy. Ol gapdal howludaky goňşularyna gidipdi. Myrat aga ýuwaşlyk bilen çagalaryň otagyna bardy. Görse, bular otagy akan-dökän edipdirler. Reňkli kagyzlar, dürli-dürli ýasalan güller we kagyza çekilen suratlar. Myrat aga:

– Çagalar, bu nä boluş, siz näme işläp otyrsyňyz? – diýdem welin, her kim bolşuna görä tapan-tupan zatlaryny gizlemäge çalyşdylar. Ol bu başagaýlygy görüp:

– Siz näme işleýänem bolsaňyz maňa-da aýdyň, bileje işläliň. Menem size kömek edeýin, çagalar. Menden hiç zady gizlemän – diýdi. Şondan soň çagalar biraz köşeşip, kakalaryna gysmyljyraşyp, bir-birden jedirdeşip gürläp başladylar. Şazada:

– Kaka, bilýäňmi näme, bahym 8-nji mart baýramy. Ejeme sowgat taýýarlaýarys. Ýöne belli-külli näme etjegimizi bilemzok. Sen bize kömek etsene, kaka – diýdi. Myrat aga bir zady ýadyndan çykan ýaly bolup:

– Wi-iý, huşum gursun. Heý, munuň ýaly zatlaram bir ýatdan çykaryp bolarmy? Iş bilen başagaý bolup, keywanyny ýatdan çykaraýypdyrys – diýip, öz-özi bilen gürlleşdi. Soň hem:

– Oglum, bilýäňmi näme, bu baýramçylykda diňe bir ejelerimizi däl, eýsem, uýalarymyzy hem gutlamaly ahyryn. Seniň ýatdan çykan zadyň ýokmy, hä? – diýdi. Şazadajyk:

– Kakam dogry aýdýar. Gülzada, sen Aýzada bilen bileje

işläber. Men kakam bilen ähliňize sowgat taýýarlajak – diýdi. Gülzadajyk hem:

– Kaka, sen ähli zady bulaşdyrdyň. Men indi ejeme nähili sowgat taýýarlamaly. Maňa kim kömek eder – diýdi. Myrat aga hem:

– Gyzym-gyzym gyzasyn, gyzymyň saçy uzasyn. Gülzadajan men saňa-da, Aýzada-da kömek ederin – diýip, gyzzagazlaryň hersini bir dyzynyň üstünde oturttdy. Onýançada gapy açylyp, bularyň ejeleri Güljan gelneje gapydan girdi. Çagalaryň hersi bir ýana dargady. Ertesi Şazadajyk mekdebe, Gülzada bilen Aýzada bolsa, çagalar bagyna gitdiler. Mekdepde Şazadajyk 8-nji mart baýramyna öýdäki gelin-gyzlara näme sowgat bermelidigi barada oýlanýardy. Ol:

– Men kakamdan kömek soramaýyn, öz sowgadymy özüm taýýarlaýyn. Iň gowy sowgat näme bolarka? – diýip pyşyrdaýardy. Birdenem ol partasyndaky duran gündelige gözi düşüp:

– Hä-ä, ýadyma düşdi – diýdi-de, haýdap kitaplaryny okap başlady. Indi habary Gülzada bilen Aýzadadan alalyň. Gülzada hem çagalar bagynda oturan ýerinden pikirlenip otyrды. Terbiýeçisi:

– Çagalar, geliň ejelerimiziň baýramyny gutlamak üçin dürli kagyzlardan, plastilinlerden şekiljikler ýasalyň – diýdi welin, Gülzadajyk:

– Bildim, men edil şonuň ýaly hem ederin – diýip şatlandy.

Bu baýramçylyk Aýzadajygy hem biparh goýmady. Ol ýaşynyň kiçidigine garamazdan, dürli galamlardan ak kagyzyň ýüzüne owadanja güller çekişdirdi we ol munuň bilen kanagatlanmady. Ýene-de bir zatlaryň ugruna çykdy.

Garaşylan baýramçylyk günü hem ýetip geldi. Myrat aga dükandan birnäçe sowgatlary, gülleri alyp, ýöräp ugrany hem şoldy welin, birdenkä onuň el telefonyna jaň gelip, gyssagly ýagdaýda iş ýerine çagyrdylar. Ol şol goşlary bilen işine baryp, ähli işleri dynyp birýüzli edensoň, kömekçisini ýanyna çagyryp, gapynyň açaryny oňa berdi. Soňra bolsa öýüne gaýtmak üçin ulagyna tarap yöneldi. Açaryny gözledi, tapmady. Jübülerini çöwrüşdirip, gözläp ugrady:

– Ýaňky açarlar bilen garyşyp gidendir – diýip, yzyna, iş

ýerine barsa, kömekçisi eýýäm ol ýerde ýok eken. Oňa jaň etmek üçin el telefonyny gözledi:

– Bü-ýä tüýs bolaýdy. Ähli zatlam iş otagda galdy. Onuň açary bolsa, kömekçide. Sowgatlar, güller... Jübimde bolsa, kör-köpük ýok. Ählijesi şu gulpuň aňyrsynda – diýip hüňürdäp ugrady. “Belki, entek daşardadyr, giden dälidir” diýen umyt bilen daşary çykdy. Hiç kim ýok. Bialaç ýagdaýda uly ýola çykdy. Niredendir bir ýerden öz adynyň tutulýanyny eşidip, eýlesine-beýlesine garanjaklady. Görse, ýeňse ýüzünde Güljan gelneje durdy:

– Kakasy, gaty başagaý görünüň-le, eýgilikmi beri – diýip, Güljan gelneje geňirgendi. Myrat aga hem syr bildirmezlige çalyşdy:

– Hawa, hawa. Ýöne kömekçime jaň etmelidim welin, hemme zadym iş ýerimde galaýypdyr – diýdi. Güljan gelneje hem:

– Al, meniň el telefonymdan aýlaý – diýdi. Myrat aga begenip, telefony alany hem şoldy welin, onýança Güljan gelneje:

– Wiý, kakasy telefonyň batareýasy çökdi ahyry. Ýadyma-da düşenok – diýdi.

Myrat aga:

– Şu gün hiç zat ugruna bolmaz, bar zat tersine – diýip, öz-özüne käýindi. Güljan gelneje hem:

– Näme boldy kakasy? – diýdi.

Myrat aga:

– İş otagymyň açaryny kömekçime beripdim. Indem edil häzir ol maňa gerek bolup dur. Almaly-goýmaly kagyzlam bar – diýip, syr bermezlige çalyşdy. Güljan gelneje-de:

– Şu gün sen hiç zady unudaýana dälşiň-dä, kakasy öýe irräk geljek diýdiň-ä – diýip, kinaýaly gürledi. Myrat aga bolsa:

– Keywany, bu günün nämesi üýteşikmiş. Bu günem ähli günler ýaly geçer gider-dä – diýdi. Güljan gelneje hem öz ýanyndan “İşi ýene maşgaladan wajypmyş, bolduň meň başyma...” diýen äheňde kese bakyp durşuna närazylyk bildirdi:

– Ýeri bolýar-da, çagalar öýde garaşyp oturandyrlar men gideýin – diýdi-de, aňyrdan gelýän ýolagçy awtobusa tarap yöneldi.

Myrat aga howlukmaç bolup, näme ederini bilmän köçeden geçip

barýan ýaşulurak bir adamyny saklady-da gyssagly birine jaň etmelidigini aýdyp, el telefonyny bermekligini haýyş etdi. Ol adam hem garşy bolup durman telefony Myrat aga uzatdy. Al saňa gerek bolsa, ol jaň etse-de, aýlanýan belgi jogap berenok. Şol bir diýenini gaýtalap dur: “Abonentiň telefony öçürlendir ýa-da ol hyzmat ediş çäginden daşdadyr”. Myrat aga ol ýaşuly adama minnetdarlyk bildirip hoşlaşdy. Etjek alajyň ýok. Ol näme ederini bilmän, ahyry hem kömekçisiniň öýlerine gitmeli diýen karara geldi. “Wah-eý, ýöne men olara nädip gideýin maşyn tutmaga-da, awtobusa münmäge-de gara şaýym ýok” diýip pikirlenip ýöräp barýardy. Sagadyna seredip, ädimini barha ýygjamlatdy, soňabaka ylgap ugrady. Esli wagtdan soňra ol barmaly ýerine bardy. Görse, kömekçisi öýünde-de ýok eken. Myrat aga:

– Men aýtdyma şu gün hiç zat ugruna bolmaz diýip. Diýşimden beter boldy – diýip, haýbatlyrak gepledi. Onýança-da kömekçisi Merediň aýaly aňyrdan geldi. Ol:

– Salam, Myrat aga. Gowumy ýagdaýlaryňyz. Mered-ä öýde ýokdy. Häzir geler. Öýe girip garaşaýyň – diýdi. Biraz wagtdan soňra Meret hem aňyrdan ýetip geldi. Öýüne girse, başlygy Myrat aga oňa garaşyp otyr eken.

Myrat aga:

– Yzyňda entäbildim ini batyr. Ahyry seni tapdym. Işe baryp gaýtmasaga boljak däl. Seni azara goýup hem ýörmezdime welin, maşynymam ýok-da – diýdi.

Meret:

– Myrat aga, siziň beren açarlaryňyzyň arasynda ulagyňyzyň açarynyň bardygyny görüp, göni işe tarap gitdim. Barsam siz ýok ekeniňiz. Ine-de gelip durşum – diýdi. Bular tirkeşip gitdiler. Ähli zatlaryny alyp, Myrat aga:

– Meret-jan, inim taňryýalkasyn, senem azara goýdum – diýdi.

Meret hem:

– Aýdýanyňyz näme Myrat aga, menem şonda açarlary bereniňizde biraz ünsliüräk bolan bolsam hemme zat gül ýaly bolardy – diýdi-de, öz ulagyna tarap ýöredi. Myrat aga ulagyna münüp, öýüne tarap ýelk ýasady. Öýüne ýetende bolsa, ýene bir zady unudan ýaly bolup, ulagyny öwürüp, yzyna gitdi:

– Heý-de, süýjüliksizem bir baýramçylyk bolarmy? – diýip, dükandan tortlaryň birini saýlap aldy. “Ahyry ählizat taýýar bolaýdy öýdýän. Ýatdan çykan zat ýokdur-la” diýip, öýüne gaýtdy. Öýüne baranda bolsa, alan zatlaryny gapyň ýanyna daşap, owadan gülli çemeni eline alyp gapydan girdi. Güljan gelneje hem oňa seredip, aňk-taňk bolup durdy. Myrat aga:

– Al keywany, baýramyň gutly bolsun! Hiç zady unudan däldirin görseň – diýdi-de, gül-li çemeni Güljan gelnejä tarap uzatdy. Torty stoluň üstüne goýup, sowgatlary gowşurmaga durdy. Aýzadajyga hem-de Gülzadajyga saçlary ýüpek ýaly seçelenip duran owadanja gurjaklary berdi. Güljan gelnejä bolsa, owadan keteni köýnek sowgat berdi. Indi bolsa çagalaryň gezegi. Olaryň her biri öz sowgatlaryny arkalarynda bukuşyp, ýaýdanyşyp geldiler we başyny Şazada başlady. Ol ejesine öz gündeligini we mekdepde geçirilen labyzly okuw bäsleşiginde berlen hormat hatyny görkezdi. Uýalaryna bol-sa, zähmet sapagynda ýasan surat salmak üçin niýetlenen çarçuwalary sowgat etdi.

Gezek Gülzada ýetdi. Ol çagalar bagynda ýasan şekiljiklerini sowgat etdi. Aýzadajyga bolsa, öz oýnawaçlarynyň arasynda oýnaman täzeligine ýygnap goýan oýnawajyny berdi.

Ähli sowgatlar berildi. Aýzadanyň gezegi ýetdi. Ol tolgunyp-tolgunyp gürläp başlady:

– Eje, eje, aý eje,

Men seň üçin ýeke(e)je –

diýdi-de sägindi we ýene:

– Wi-iý, Sen meň üçin ýekeje,

Eger bezzatlyk etsem,

Gulagymdan çek eje –

diýip, elindäki dürli galamlar bilen ak kagyza çekilen gülli suraty ejesine berdi. Ýene bir suraty bolsa Gülzada berdi. Güljan gelnejäniň gözi ýaşaryp, näme diýjegini bilmedi-de, çagajyklaryny bagryna basdy. Ol hem öz gezeginde gyzzagazlaryna owadan tahýa sowgat berdi.

Birsalym hiç kim hiç zat gürlemedi. Dymyşlygy Myrat aga bozdy:

– Çagalar, ejeňiz baýramçylyk palawyny bişiripdir ahyry. Men-ä şu gün iki ýaňa ylgap alygyp gidipdirin. Bir sygry soýup

berseler hem ýeke özüm boşadardym şu mahal – diýip güldi. Maşgala saçak başyna ýygnandy. Şazadajyk:

– Eje, bilýäňmi näme men ulalamda kim boljak?

– Kim boljak oglum?

– Edil kakam ýaly nebitçi boljak.

– Bolarsyň oglum, nesip bolsa – diýip, kakasy oglunyň başyny sypady. Çagalaryň hersi bir zat diýýärdi. Gül-zada mugallym boljak diýse, Aýzada ejem ýaly lukman boljak diýýärdi. Birdenem Şazada:

– Wiý, eje, sen biziň haýsomyzyň sowgadymyzy has gowy gördüň – diýip sorady.

Ejesi:

– Arslan oglum, şir oglum. Heý-de sowgadyňam bir erbedi bolarmy?! Sen haýsy baýramçylyk bolaýsyn ýa doglan gün bolsun, tapawudy ýok, sowgat bermeg-ä aňyrda dursun, iň bärkisi söz bilen gutlanyňda hem seniň şol gutlaýan adamyň monça bolýar. Sebäbi şol adam seniň sowgadyňa däl-de, ony ýadyňa salyp gutlaryňa garaşýar. Bolýar, boş gutlasyň gelmeýän bolsa, onda kiçeňräjik zat hem adamyny bagtly edip biler. Mysal üçin, çöpjagaz ýa-da daşjagaz – diýip güldi.

Onýança-da Aýzadajyk niredendir bir ýerden bir şahajyk bilen kiçijek daşjagaz tapyp gelip, olary ejesine berip:

– Eje jan, baýramyň bilen – diýip, onuň ýañagyndan öpdi. Bular Aýzadanyň hereketlerine hezil edip gülüşdiler.

Myrat aga hem:

– Hälden bäri Aýzada jan başagaý bolup ylgap ýör diýýän-le, asyl ejesine sowgat taýýarlaýan eken-ä – diýip ýylgyrdy. Güljan gelneje hem ondan kem galman:

– Senem-ä şu gün az ylgamadyň kakasy. Hälki başagaýlyk iş üçin däl eken-dä, şeýlemi – diýdi. Myrat aga hem gülümsiräp, “hawa” diýýän manyda başyny atdy.

Hoş,Owaz Hekaýalar